На основу члана 109. Закона о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 4/17, 19/18, 54/19, 63/24 и 45/25), чл. 5. став 1. тачка б, 20. став 2. тачка б. и 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/13 и 4/17), те чл. 6. став 1. тачка б. и 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 30. сједници, одржаној дана 02.11.2026. године, д о н о с и

О Д Л У К У
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О ВЕЛИКИМ ИЗЛОЖЕНОСТИМА

Члан 1.

(1) У Одлуци о великим изложеностима број УО-223/25, од 03.12.2025. године („Службени гласник Републике Српске“, број 106/25) у члану 2. став 1. тачка 2. мијења се и гласи:

„2) Група повезаних лица (клијената) – у складу са чланом 2. став 1. тачка 24. Закона о банкама Републике Српске и одредбама ове одлуке.“

(2) У члану 2. став 1. иза тачке 7. додаје се нова тачка 8. која гласи:

„8) Субјекти банкарства у сјени су субјекти:

1. који нуде или обављају једну или више активности које одговарају банкарским активностима, односно имају карактер банкарских активности из члана 3. став 1. т. 1–3, 5, 7. и 9–12. Закона о банкама Републике Српске, као и друге услуге или активности које укључују трансформацију доспијећа, трансформацију ликвидности, финансијску полугу или пренос кредитног ризика, а који нису предмет одговарајућег регулаторног и бонитетног надзора у складу са прописима који се примјењују у Републици Српској и Босни и Херцеговини, односно у Европској унији или трећој земљи чији је регулаторни и надзорни оквир приближно једнак оном који се примјењује у Европској унији,
2. који су инвестициони фондови ако су основани и послују као фондови новчаног тржишта,
3. који су алтернативни инвестициони фондови, ако је испуњен један од сљедећих услова:
   - алтернативни инвестициони фонд је основан и послује као фонд новчаног тржишта,
   - алтернативни инвестициони фонд у значајној мјери користи финансијску полугу,
   - алтернативном инвестиционом фонду није забрањено да у оквиру редовног пословања одобрава кредите или да за властити рачун стиче изложености по основу кредитирања трећих лица на основу његових правила пословања или оснивачких аката.“

Члан 2.

Послије члана 3. додају се називи чланова и нови чл. 3а, 3б. и 3ц, који гласе:

„Формирање групе повезаних лица

Члан 3а.

(1) Процес формирања групе повезаних лица врши се у складу са чланом 2. став 1. тачка 24. Закона о банкама Републике Српске, а по основу контроле/контролног учешћа и по основу међусобне, односно економске или финансијске повезаности.

(2) Банка је дужна прво идентификовати групе повезаних лица по основу контроле/контролног учешћа и по основу међусобне, односно економске или финансијске повезаности, те потом утврдити требају ли претходно идентификоване групе повезаних лица бити и саме повезане у групу повезаних лица.

(3) Када су лица која су дио различитих група над којима постоји контрола, међусобно повезана путем економске или финансијске повезаности, сва лица за која постоји пренос ризика требају бити сврстана у једну групу повезаних лица.

(4) Везано за примјену става 3. овог члана, треба претпоставити пренос ризика *према доле* када је лице које је економски или финансијски зависно уједно и матично лице, те ће финансијске потешкоће датог лица вјероватно имати директан утицај и на сва лица под његовом контролом.

(5) Везано за примјену става 3. овог члана, пренос ризика *према горе* на лица која контролишу економски или финансијски зависно лице треба претпоставити само када је лице које контролише друго лице такође економски или финансијски повезано са лицем на основу којег је формирана економска повезаност између двије групе формиране по основу контроле.

(6) Банка треба формирати групу повезаних лица када су два или више њених клијената повезана по основу контроле са истим лицем или су економски или финансијски зависна од истог лица, чак и ако то лице није клијент банке.

(7) Банка формира групу повезаних лица по основу контроле/контролног учешћа и по основу међусобне, односно економске или финансијске повезаности без обзира на то јесу ли изложености тих лица изузета из ограничења великих изложености у складу са чланом 11. ове одлуке.

(8) Независно од дефиниције групе повезаних лица из члана 2. став 1. тачка 24. подт. 1. и 2. Закона о банкама Републике Српске, када Савјет министара Босне и Херцеговине, Влада Републике Српске, Влада Федерације Босне и Херцеговине, Влада Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и централне владе других земаља имају контролно учешће/контролу у правном лицу или су међусобно повезани са једним или више физичких или правних лица, група сваког од горе побројаних субјеката коју чине сва физичка или правна лица у којима они у складу са подтачком 1. наведеном у овом ставу имају контролно учешће или су у складу са подтачком 2. наведеном у овом ставу међусобно повезани са њима не мора се сматрати групом повезаних лица. Умјесто тога, постојање групе повезаних лица утврђује се појединачно за Савјет министара Босне и Херцеговине, Владу Републике Српске, Владу Федерације Босне и Херцеговине, Владу Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и централне владе других земаља са другим физичким или правним лицима и може се процјењивати одвојено за свако наведено лице у којем они у складу са подтачком 1. наведеном у овом ставу имају контролно учешће или са којим су у складу са подтачком 2. наведеном у овом ставу међусобно повезани и за сва физичка и правна лица у којима наведени субјекти у складу са подтачком 1. наведеном у овом ставу имају контролно учешће или који су у складу са подтачком 2. наведеном у овом ставу међусобно повезани са тим лицима.

(9) Банка није у обавези да формира групу повезаних лица по основу контроле или међусобне повезаности (економске или финансијске) када може детаљно документовати релевантне околности које указују на то да не постоји један ризик упркос постојању односа контроле или међусобне повезаности међу лицима (нпр. правно лице је потпуно одвојено и не улази у стечајну масу, нема економске или финансијске међузависности, нема могућности трансфера средстава ни међусобних гаранција и лице је правно и финансијски изоловано од других лица и сл.).

(10) Примјена става 9. овог члана предвиђена је у изузетним случајевима и потребно је одобрење наведеног изузетка од стране управе банке, а по унапријед утврђеним процедурама прописаним интерним актима банке.

Групе повезаних лица по основу контроле/контролног учешћа

Члан 3б.

(1) Банка примјењује поступак формирања групе повезаних лица по основу контроле/контролног учешћа у складу са чланом 2. ставом 1. тачком 24. подтачком 1. Закона о банкама Републике Српске која, ако се не докаже другачије, представљају један ризик за банку.

(2) Приликом примјене става 1. овог члана у обзир се узимају и додатни показатељи контроле/контролног учешћа, а који укључују минимално сљедеће:

1) физичко или правно лице има право или могућност одлучивања о стратегији или усмјеравању дјелатности другог лица,

2) физичко или правно лице има право или могућност одлучивања о кључним трансакцијама другог лица, укључујући пренос добити или губитка и

3) физичко или правно лице има право или могућност координације управљања једног или више правних лица.

(3) Банка претпоставља однос контроле/контролног учешћа између матичног правног лица и његових зависних правних лица који чине групу и за која се сачињавају консолидовани финансијски извјештаји у складу са прописима којима се уређују рачуноводство и ревизија.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, банка формира групу повезаних лица по основу контроле/контролног учешћа између матичног правног лица и његових зависних правних лица који чине групу и ако та правна лица нису обухваћена консолидованим финансијским извјештајима, али су испуњени критеријуми постојања контроле/контролног учешћа и представљају један ризик за банку.

Групе повезаних лица по основу међусобне повезаности

Члан 3ц.

(1) Банка примјењује поступак формирања групе повезаних лица по основу међусобне, односно економске или финансијске повезаности у складу са чланом 2. ставом 1. тачком 24. подтачком 2. Закона о банкама Републике Српске и за која се сматра да представљају један ризик за банку.

(2) За потребе одређивања групе повезаних лица по основу економске или финансијске повезаности банка је дужна узети у обзир минимално сљедеће околности:

1) када је 50% или више бруто примања или бруто трошкова једног лица (на годишњем нивоу) изведено из трансакција са другим лицем које није могуће благовремено замијенити без прекомјерних додатних трошкова,

2) када је једно лице у потпуности или дјелимично гарантовало за изложеност другог лица или је на други начин одговорно, а изложеност је толико значајна да ће вјероватно наступити статус неизмирења обавеза даваоца гаранције ако наступи захтјев за наплату потраживања,

3) када пословање лица (нпр. произвођача) зависи од једног или мањег броја добављача и потребно је дуже вријеме да се за њих нађе замјена, односно када је знатан дио резултата рада лица (нпр. произвођача) – робе/услуге намијењен једном или мањем броју купаца, а тај однос није могуће благовремено замијенити без прекомјерних додатних трошкова,

4) када је очекивани извор средстава за отплату кредита два или више лица исти, а нити једно од тих лица нема други, довољно велики, независан извор прихода из којег би се кредит могао сервисирати и у цјелости отплатити, а очекивани извор прихода није могуће благовремено замијенити без прекомјерних додатних трошкова,

5) када је вјероватно да ће финансијски проблеми једног лица изазвати потешкоће за друга лица у смислу потпуне и правовремене отплате обавеза,

6) када је вјероватно да ће се несолвентност или статус неизмирења обавеза једног лица повезивати са несолвентношћу или статусом неизмирења обавеза других лица,

7) друге ситуације гдје су лица правно или уговорно заједнички одговорна за обавезе према банци (нпр. дужник и судужник или дужник и дужников супружник/партнер),

8) када се два или више других лица ослањају на исти извор за већину свог финансирања и у случају статуса неизмирења обавеза заједничког извора финансирања, којег није могуће благовремено замијенити без прекомјерних додатних трошкова, проблеми финансирања једног лица вјероватно ће се проширити на нека друга лица због једносмјерне или двосмјерне зависности од истог главног извора финансирања,

9) када се значајан дио потраживања или обавеза једног лица односи на друго лице,

10) када лица имају заједничке власнике, акционаре или управе. На примјер, хоризонталне групе гдје је једно друштво повезано с једним или више других друштава зато што сва она имају исту акционарску структуру без једног акционара који има контролу или зато што се њима заједно управља. То управљање може се заснивати на уговору склопљеном међу друштвима или на одредбама оснивачких аката или статута тих друштава или ако су руководилачка,

управљачка или надзорна тијела друштва и једног или више других друштава састављена, у већем дијелу, од истих правних или физичких лица.

(3) Када је клијент банке економски или финансијски зависан о више лица која нису међусобно зависна, банка треба формирати засебне групе повезаних лица.“

Члан 3.

У члану 6. у ставу 4. број: „300%“ замјењује се бројем: „350%“.

Члан 4.

(1) У члану 21. иза става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Поред информација из става 1. овог члана, банка је дужна достављати информације о десет највећих изложености према субјектима банкарства у сјени, као и информацију о укупном износу изложености према субјектима банкарства у сјени.“

(2) Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 5.

(1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(2) Члан 1. став 1. и члан 2. ове одлуке примјењује се од 31.12.2026. године.

Број: УО-304/26

Датум: 02.11.2026. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
Дејан Кустурић